08.5 CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU - VLASTIVĚDA

Obsahové , časové a organizační vymezení:
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda **vychází** ze vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět RVP ZV.

Vzdělávání v předmětu Vlastivěda směřuje k:
- poznání různých druhů lidské práce, chápání jejich souvislosti s přírodními podmínkami, rozpoznávání, jak se činnosti lidí obrážejí v tvářnosti krajiny, v charakteru staveb a v rozmanitých památkách
- poznání místní krajiny a místní oblasti, vytvoření si počáteční ucelené představy o České republice i o jejich jednotlivých oblastech
- utváření počáteční ucelené představy o přírodě kultuře, historii a o životě lidí, o výsledcích jejich činnosti na různě velkých územích naší vlasti
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- poznání základních prvků v soužití lidí, rodině, přátelství
- utváření počáteční představy o vlastnictví
- získání schopnosti orientace v čase
- poznání minulosti a současnosti v našem životě

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do tří tematických okruhů:
- Lidé kolem nás
- Místo, kde žijeme
- Lidé a čas

Formy realizace:
Ve vyučovací hodině a na vycházkách používáme aktivní metody výuky, např. skupinové projekty, problémové vyučování, soutěže, křížovky apod. Žáci mají k dispozici různé zdroje informačních materiálů – odborné knihy, encyklopedie.

Časová dotace:
Vyučovací předmět má ve 4. ročníku a 5. ročníku časovou dotaci 2 hodiny týdně. Disponibilní časová dotace je 1 hodina ve 4. A v 5. ročníku

Místo realizace: Výuka probíhá obvykle ve třídách. Pracujeme také v terénu, na vycházkách při poznávání regionu, obce a místní krajiny

Průřezová témata:
Do vyučovacího předmětu jsou integrována průřezová témata:
VDO (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)
EGS (Evropa a svět nás zajímá)
MKV (Lidské vztahy, Etnický původ)
EV (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí)
MDV (Fungování a vliv médií ve společnosti)

Výchovné a vzdělávací strategie:
Výchovné a vzdělávací postupy směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení
Učitel:
- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- používá vhodné učební pomůcky (slovníky, encyklopedie, obrazové materiály) a audiovizuální techniku
- předkládá dostatek informačních zdrojů (učebnice, pracovní texty, odborná literatura)
- pomáhá žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi

Kompetence k řešení problému
Učitel:
- podněcuje žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností (např. získaných z četby a z vlastního úsudku)
- vede žáka k optimálnímu řešení s využitím kreativity
- klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění

Kompetence komunikativní
Učitel:
- nabízí žákům dostatek možností k porozumění textů a obrazových materiálů
- vede žáky k formulování vlastních názorů na vlastivědnou problematiku
- vede žáky k vyjadřování se ve vhodně formulovaných větách, k vyjádření svých myšlenek, sdělení, otázek, odpovědí, k rozumění slyšenému, slovní reakci
- učí žáky vést smysluplný rozhovor o vlastivědné problematice
- vede žáky k využívání informativních a komunikativních prostředků, se kterými se běžně setkávají (knížky, encyklopedie, audiovizuální technika apod.)

Kompetence sociální a personální
Učitel:
- zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel práce v týmu
- vede žáky k ohleduplnosti, úctě a jejich respektování samotnými žáky

- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení
- vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel: -
respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- vede žáky k uvědomění si práv svých i druhých lidí, k jejich obhajobě a respektování, k pochopení, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- vede žáky k uvědomění si, že není jedno, v jakém prostředí žije, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- vytváří u dětí základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- podněcuje u žáků vytváření pravidel společného soužití mezi vrstevníky, k porozumění jejich smyslu a k pochopení potřeby je zachovávat

Kompetence pracovní

Učitel:
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, shromažďování materiálů
- kontroluje samostatné práce žáků
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k odpovědnosti

Kompetence digitální

žák:
-ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
-získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
-vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
-chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
-předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky